

REALIZACJA
TREŚCI EDUKACJI REGIONALNEJ
„ RZYKI - MOJA MAŁA OJCZYZNA”
W LATACH
2004 -2006

PROJEKT
„Rzyki – Moja mała Ojczyzna”

Opracowanie: Alicja Kołodziejczyk

Małgorzata Wójcik

Wstęp.

Zasadnicze miejsce w realizacji celów programu w latach 2004 – 2006 oprócz wyżej opisanych metod pracy i procedur będzie zajmować realizowanie **projektu** pod nazwą „**Rzyki – moja mała Ojczyzna**”.

Tytuł projektu: „**Rzyki –moja mała Ojczyzna**”.

Rodzaj projektu: międzyprzedmiotowy realizowany przez uczniów klas I – III gimnazjum.

Forma projektu: indywidualny, grupowy, klasowy.

Czas realizacji: październik 2004 – maj 2006 (2 lata).

Czas i miejsce prezentacji: Dzień Regionalny w Rzykach - czerwiec 2006 r.

Charakter prezentacji: impreza szkolna

Autor i koordynator: Alicja Kołodziejczyk i Małgorzata Wójcik

Nadzorujący realizację projektu nauczyciele: wychowawcy klas, języka polskiego, języka obcego, geografii, historii, wiedzy o społeczeństwie, biologii, chemii, sztuki, matematyki, techniki, muzyki oraz, opiekunowie samorządu uczniowskiego i szkolnego klubu europejskiego, prowadzący kola zainteresowań : polonistyczne, muzyczne, plastyczne, bibliotekarz.

Cele ogólne projektu:

- Rozwijanie wiedzy o kulturze własnego miejsca zamieszkania i gminy poprzez realizację określonego zadania.
- Poznanie najbliższej okolicy, gminy, powiatu i województwa poprzez aktywny udział w wycieczkach edukacyjnych.
- Rozwijanie wiedzy o regionie przez udział w spotkaniach z ciekawymi ludźmi związanymi z naszą wsią lub Regionem.

Cele szczegółowe:

1. Zaprojektowanie trasy wycieczki rowerowej – „Szlakiem zabytków przyrodniczych regionu”
2. Przygotowanie wystawy symboli świątecznych dawnych i dzisiejszych
3. Napisanie i opublikowanie cyklu artykułów „Moja mała Ojczyzna” na łamach szkolnej gazetki „Kleksik”

4. Przedstawienie inscenizacji obrzędu charakterystycznego dla naszego regionu.
5. Przekazanie zgromadzonych w okresie realizacji projektu sprzętów dawniej używanych do Izby Regionalnej w Andrychowie.
6. Zaprezentowanie umiejętności regionalnych (śpiew, taniec)
7. Zaprezentowanie umiejętności przyrządzenia regionalnych potraw.
8. Przygotowanie kolorowego albumu z atrakcjami turystycznymi gminy Andrychów
9. Wykonanie kolorowego kalendarza pt: „Rok obrzędowy w regionie”
10. Przygotowanie wystawy pt: „*Pamiętki mówią*” dla uczniów i społeczności lokalnej z zebranych przez uczniów klas I – III pamiętek.
11. Wykonanie makiety Rzyk.
12. Wykonanie kolorowego prospektu w języku niemieckim reklamującego naszą wioskę
13. Udział uczniów w szkolnym konkursie wiedzy o regionie.

Efektem końcowym realizacji projektu (po okresie dwóch lat) będzie zorganizowanie ogólnoszkolnego spotkania o tematyce regionalnej „Dnia Regionalnego”, na którym przedstawione zostaną efekty indywidualnej pracy uczniów oraz poszczególnych klas w formie np: pokazu, wystawy, projekcji, inscenizacji, występu itp.

Metoda projektu.

Metoda projektu polega na stymulowaniu procesów intelektualnych uczniów i jest ukierunkowana na realizację założonego celu (zadania). Zasadniczą strategią metody projektu jest strategia kształcenia problemowego. Pozwala ona na samodzielne formułowanie praw i zależności oraz ustalenie optymalnego planu działania prowadzącego do realizacji zadania. Metodę projektu charakteryzują:

- Określone cele i metody pracy
- Określone terminy realizacji całości przedsięwzięcia
- Wyznaczone osoby, odpowiedzialne za jego realizację i koordynację
- Znajomość kryteriów oceny poszczególnych zadań i rodzajów aktywności uczniów
- Możliwość indywidualnej i grupowej pracy uczniów
- Możliwość konsultacji z mentorem (tu: nauczyciel – wychowawca i nauczyciele poszczególnych przedmiotów)
- Publiczna prezentacja rezultatów pracy (np. na forum klasy, szkoły)

- Przygotowana przez nauczyciela instrukcja z podstawowymi informacjami na temat zadania jakie stawia uczniom z wyraźnym zaznaczeniem: tematu, celów, metod pracy, terminów, kryteriów ocen

Organizacja pracy nad realizacją projektu.

W październiku 2004 r. uczniowie zostają powiadomieni przez wychowawców klas o programie i projekcie dotyczącym edukacji regionalnej, a szczegółowe informacje o nim zostaną zamieszczone na gazetce ściennej w pokoju nauczycielskim i bibliotece szkolnej. Całość koordynują autorki projektu, a nauczyciele wychowawcy przyjmują zgłoszenia grup uczniów z danej klasy gotowych realizować przydzielone klasie zadania. Rekrutacja grup odbywa się na zasadzie dobrowolnego udziału, nauczyciele wychowawcy stosują tylko promocję i zachętę. Ważnym jest, aby w realizacji zadań projektu uczestniczyli uczniowie zainteresowani poszczególnymi zagadnieniami, co ułatwi wykonywanie prac grup.

Nauczyciele wychowawcy przydzielają klasie zadania wraz z instrukcjami i kryteriami ocen przygotowane przez autorów projektu. Członkowie grup klasowych dzielą między siebie role i zadania szczegółowe, ustalają zasady pracy w grupie oraz terminy ewentualnych konsultacji z nauczycielem danego przedmiotu i realizacji poszczególnych etapów projektu. W czasie wykonywania zadań etapowych są oceniani przez opiekującego się daną klasą nauczyciela wychowawcę oraz dokonują samooceny. Do 25 maja 2006 r. przewodniczący klas zgłaszają zakończenie prac nad realizacją powierzonych im zadań i gotowość przystąpienia do prezentacji.

Prace uczniów będące efektem realizacji projektu zostaną zaprezentowane podczas Dnia Regionalnego w formie np.: pokazu, wystawy, przedstawienia. Kalendarz obrzędowy w regionie, prospekt w j. niemieckim, album z atrakcjami turystycznymi, opis trasy rowerowej zostaną przekazane bibliotece szkolnej.

Metody pracy:

Ø Aktywne metody pracy na lekcjach:

- oparte na kojarzeniu, uogólnianiu, obserwacji, działaniu i eksperymentowaniu np.: „burza mózgów”, metoda dramy, ankieta, analiza przypadku, ćwiczenia terenowe

- oparte na słowie mówionym i pisany np.: żywe słowo nauczyciela, wywiad, dyskusja, praca z tekstem, praca z książką, praca z mapami tematycznymi, wydawnictwami.

Ø Wycieczki bliższe, dalsze jedno lub dwu/trzy dniowe z wyraźnie zaznaczonymi celami kształcącymi, poznawczymi i wychowawczymi.

Ø Wyszukiwanie, porządkowanie informacji o regionie np: w Internecie.

Ø Uczestnictwo w życiu kulturalnym regionu.

Ø Śledzenie ważnych wydarzeń kulturalnych.

Ø Szukanie informacji o regionie w szkole, bibliotece szkolnej, parafii, urzędzie miasta, Bibliotece Miejskiej w Andrychowie

- Ø Gromadzenie i przechowywanie pamiątek rodzinnych i regionalnych.
- Ø Samodzielną pracę w celu wyjaśniania pojęć, terminów, zjawisk związanych z regionem.
- Ø Pracę grupową nad powierzonym zadaniem.
- Ø Spotkania z ciekawymi ludźmi.
- Ø Konsultacje z nauczycielami poszczególnych przedmiotów.
- Ø Wykorzystanie na lekcjach kart pracy z publikacji : „Rzyki – Moja mała Ojczyzna” - propozycje ćwiczeń do realizacji ścieżki regionalnej w klasach IV – VI SP” , oraz dostępnych w bibliotece szkolnej książek i materiałów dotyczących edukacji regionalnej.

Wycieczki edukacyjne:

Na lata 2004-2006 zaplanowano następujące wycieczki edukacyjne po regionie:

- a) Wycieczka do Zawoi i skansenu w Zubrzycy – zwiedzanie skansenu Ziemi Orawskiej (folusz) i Ogrodu Roślin Babiogórskich oraz wystaw poświęconych przyrodzie, geologii i etnografii regionu babiogórskiego w Muzeum Przyrodniczym Babiogórskiego Parku Narodowego (maj 2004/2005) - szkolny klub europejski, biolog
- b) Wycieczka do Rabki – zwiedzanie muzeum i dworu E. Zegadłowicza w Gorzeniu Górnym oraz rzeźb Jędrzeja Wowro, zamku w Suchej Beskidzkiej, muzeum etnograficznego im. Władysława Orkana, Muzeum Orderu Uśmiechu w Rabce - (czerwiec 2004/2005) - szkolny klub europejski, historyk/polonista
- c) Wycieczka „Poznajemy wschodnią Małopolskę” – zwiedzanie skansenu w Szymbarku, Nowosądeckiego Parku Etnograficznego, budownictwo sakralne wschodniej Małopolski, Magurski Park Narodowy, maj 2005/2006) - szkolny klub europejski, historyk
- d) Wycieczka do oczyszczalni ścieków w Andrychowie - 2004/2005 - (biolog)
- e) Wycieczka do prywatnego muzeum znanej plastyczki Marii Magierowej w Brzezince - 2004/2005 – (polonista)
- f) Wycieczka do Muzeum Historyczno – Etnograficznego A. Szlagora w Andrychowie – obejrzenie stałej ekspozycji „Życie i praca mieszkańców Podbeskidzia na przełomie XIX i XX wieku” - 2005/2006
- g) Wycieczka do Izby Regionalnej Ziemi Andrychowskiej w Andrychowie – obejrzenie ekspozycji, wysłuchanie wykładu na temat historii miasta Andrychowa i gminy andrychowskiej - 2005/2006
- h) Wycieczka do Wygiełzowa - zwiedzanie Nadwiślańskiego Parku Etnograficznego

(zagrody chłopskie i inne budowle wiejskie z terenu Kotliny Oświęcimskiej) i zamku w Lipowcu - 2005/2006

Efekty końcowe i zdobyte umiejętności uczniów po realizacji treści nauczania i przeprowadzonym projekcie:

1. Projekt trasy wycieczki rowerowej – „Szlakiem zabytków przyrodniczych regionu”
2. Wystawa symboli świątecznych dawnych i dzisiejszych
3. Cykl artykułów „Moja mała Ojczyzna” publikowanych na łamach szkolnej gazetki „Kleksik”
4. Inscenizacja obrzędu charakterystycznego dla naszego regionu.
5. Prezentacja umiejętności regionalnych (śpiew, taniec)
6. Prezentacja regionalnych potraw.
7. Album z atrakcjami turystycznymi gminy Andrychów.
8. Kalendarz pt: „Rok obrzędowy w regionie”
9. Wystawa pt: „*Pamiętki mówią*” dla uczniów i społeczności lokalnej z zebranych przez uczniów klas I – III pamiętek. – samorząd uczniowski, szkolny klub europejski
10. Makieta Rzyk
11. Prospekt w języku niemieckim reklamującego naszą wioskę.
12. Szkolny konkurs wiedzy o regionie w roku szkolnym 2005/2006 - szkolny klub europejski, samorząd uczniowski
13. Spotkania z ciekawymi ludźmi związanymi z naszą wsią lub regionem: np.: poetką E. Berndsen (polonista), malarką Marią Magierową (polonista), ludowym rzeźbiarzem (szkolny klub europejski) – komentarz słowny w gazetce „Kleksik” lub kronice gimnazjum.
14. Udział uczniów w wycieczkach edukacyjnych po regionie – komentarz słowny w gazetce szkolnej „Kleksik”, gazetce klubowej „Guck mal, na szkolnej gazetce ściennej.

Opracowanie: Alicja Kołodziejczyk i Małgorzata Wójcik

Literatura pomocna w realizacji powyższych celów i treści :

/ pozycje te są dostępne w czytelni Biblioteki Miejskiej w Andrychowie /

Banaś A.M., *Beskidy w słońcu* – Inwald 1998

Bąba A., Budzowski A., Księżyk W., *Przewodnik turystyki pieszej (okolice Andrychowa i Zawoi)*, Andrychów 1998

Berndsen E., *Błogosławiony grudzień*, 1991

Biłka H., *Wiersze w Beskidach rozrzucone*, Andrychów 1989

Bożek Z. (red.), *Sylwetki twórców i popularyzatorów kultury i sztuki województwa bielskiego*, Bielsko-Biała 1987

CKiW w Andrychowie, *XXX Konkurs na wiersz o tematyce dowolnej*, Andrychów 2004

Danel R., Rosner E., *Beskidzie nasz miły*, 1978

Danel R., *Województwo bielskie*, 1982

Darmochwał T., *Beskid Sądecki – przewodnik*, Białystok 1997

Dobrowski S.J., *Między Skawą a Skawiną – przewodnik turystyczny*, Warszawa – Kraków 1986

Dusza J., *Brzezinka gm. Andrychów (szkic monograficzny)*, Andrychów 2003

Dworaczek J. (red.), *Opowieść o Wadowicach*, Bielsko-Biała 1983

folder, *Andrychów i okolice*

folder, *Wadowice 1990 – 2000*

folder, *Wadowice, miasto rodzinne Jana Pawła II*

folder informacyjny, *Malarze nieprofesjonalni województwa bielskiego*

folder, *Kalwaria Zebrzydowska*, Kalwaria Zebrz. 2000

Gajczak A.R., *Wadowice miasto rodzinne Jana Pawła II*, Warszawa 1986

Głąb T., *Beskid Andrychowski*, Kraków - Nowa Huta 1967

Grodnicki A., Jaglarz R.J., Fidziński J., *Opowieść o Wadowicach*, Bielsko – Biała 1983

Hyziński A., *Andrychów – Krok wstecz I grafika*

informator turystyczny – *Województwo małopolskie zaprasza*, 2001

informator turystyczny, *Andrychów*

informator- *Pisarze ziemi krakowskiej*, Kraków 1979

Jura A., *Drelichy andrychowskie – kartka z dziejów przemysłu i handlu wyrobami tkackimi w Polsce, Wieprz – Kraków 1914 – 1921*

Kalinowski J., *Beskid Mały*, Katowice 1981

Kilian K., Mrawczyński M., ks. Nowak J., *Zagórnik*, Kraków 2000

Klama H., Wachowicz A., Żarnowiec J., *Przyroda województwa bielskiego – stan poznania, zagrożenia i ochrona*, Politechnika Łódzka, Zeszyt 12, Bielsko - Biała 1996

Kubal G., *Andrychów (miasto, gmina i okolice)*, Krosno 2001

Kulczykowski M., *Chłopskie tkactwo bawełniane w ośrodku andrychowskim w XIX w.*

Kulczykowski M., *Dwa wieki miasta Andrychowa 1767 – 1967*, Kraków 1967

Kulczykowski M., *Andrychowski ośrodek płócienniczy w XVIII i XIX w.*, Kraków 1972

Krygowski W., *Beskidy – Śląski, Żywiecki, Mały (przewodnik)*, Warszawa 1974

Loegler Z., Ringer Z., Sroka Z., *Ziemia wadowicka – informator turystyczny*, 1969

Malicka W., *Mój zagon*, Andrychów 1988

Matuszczyk A., *Beskid Mały – Mini przewodnik*

Matuszczyk A., *Beskid Mały*, Wadowice 2001

Mazur J., *Małopolska – Dziedzictwo kulturowe w regionie – ścieżka edukacyjna*, Kraków 2000

Midowicz W., *Szlakiem Babiej Góry – przewodnik*, Warszawa – Kraków 1979

Mikołajski J., Sołtysik J., *Beskid Mały latem i zimą – przewodnik*, Poznań 1994

Mikołajski J., Sołtysik J., *Beskid Żywiecki latem i zimą – przewodnik*

Mikurda K., *Kaszel*, Andrychów 1999

Mleczek J., Matuzik M., *Informator ekologiczny województwa bielskiego*, Oświęcim

Moskała E., *Ziemia Wadowicka*, Kraków 1968

Nowakowski A., Ormanty A., *Szkice z historii regionalnej Ziemi Wadowickiej*

O. Augustyn Chodan OFM, *Zarys dziejów Kalwarii Zebrzydowskiej*, Kalwaria Zebrz. 1984

Ozaist J., *Pesymfonia*, Kraków 2003

Pietryra A., Stoczerz M., *Przewodnik rowerowy – Okolice Andrychowa i Wadowic*

praca zbiorowa, *Na pamiątkę zakończenia rozbudowy szkoły i otwarcia sali gimnastycznej w 115 rocznicę istnienia SP im. Mieszka I w Roczynach*, Roczyny 2000

praca zbiorowa, *Jubileusz SP i Gimnazjum w Zagórniku – 135 lat edukacji w Zagórniku*, Zagórnik 2001

praca zbiorowa, *Jubileusz Szkoły Podstawowej nr 2 im. M. Konopnickiej w Andrychowie*, Andrychów 2000

praca zbiorowa, *Dzieje i rozwój Szkoły Podstawowej nr 1 im. T. Kościuszki w Andrychowie*, Andrychów 2001

praca zbiorowa, *Liceum Andrychowskie 1945 – 1995*, Kraków 1995

praca zbiorowa, *Przyroda Żywieckiego Parku Krajobrazowego*, Poznań 1998

praca zbiorowa, *Osobliwości szaty roślinnej województwa bielskiego*, Poznań 1998

PTSM, *Szlakiem stałych schronisk młodzieżowych*, Warszawa 1991

Pustuła S., Cinal I., *Historia szkolnictwa w Wieprzu od ok. 1837 do 2001*, Wieprz 2001

Rosner E., *Gronie nasze gronie*, Bielsko – Biała 1978

Rosner E., *Spod beskidzkich groni*, Bielsko – Biała 1979

Siemionow A., *Ziemia Wadowicka (monografia turystyczno-krajoznawcza)*, Wadowice 1984

Sikora A., *25 wycieczek samochodowo – pieszych w Beskidy z Bielska Białej – przewodnik*

TMA , *Przemysłowy Andrychów, lulotka informacyjna/*

Tyrkiel Z., *111 lat Szkoły w Brzezince 1890 – 01*, Brzezinka 2001

Wiktor A., *Godła wiejskie w rejonie andrychowskim*, 2002

Zembroń J., *Raptularz Andrychowski*, Andrychów 2002

Zieliński J., *Do źródeł Wieprzówki*, Andrychów 2003

Zieliński J., *Ścieżkami Pańskiej Góry*, Andrychów 2001

Zinkow J., *Wadowice i okolice – przewodnik monograficzny*, Wadowice 2001

Zwoleński A., *Miasto Ankwiczków – z dziejów Andrychowa*, Kraków 1993

Zwoleński A., *U stóp Jawornicy (z historii Sułkowic – Bołęciny)*, Kraków 1993

Czasopisma:

„**Wadoviana**” - Przegląd historyczno – kulturalny. Pismo zbiorów historycznych Ziemi Wadowickiej / Nr 2/98, 3/99, 6/01 (informacje o schronisku na Leskowcu)

„**Kalendarz Beskidzki**”

– '97 (*50 lat AFM*)

- '89 (Imielska – Kocych M., *W wadowickim obwodzie*)

(Szpok Z., *Beskidzkie zwyczaje pasterskie*)

- '86 (Imielski W., *Partyzanckim szlakiem*)

- '83 (Rucki P., *O dawnych czasach*)

(Grajny L., *Wróżby andrzejkowe i wigilijne*)

- '80 (Dula S., *Wadowice mają już 650 lat*)

(Imielski W., *Metalowcy z Andrychowa*)

(Imielski W., *ANDROPOL – zakład z bogatymi tradycjami*)